

# Indholdsplan - Dansk

## Formål:

Formålet med undervisningen i dansk er at fremme elevernes oplevelse af sproget som en kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet, der bygger på æstetisk, etisk og historisk forståelse.

Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre.

Eleverne skal styrke deres bevidsthed om sproget, forholde sig kritisk konstruktiv og udvikle en åben og analytisk indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. De skal opnå udtryks- og læseglæde og øge deres indlevelse og indsigt i litteratur og diverse andre genrer.

Undervisningen skal give eleverne adgang til det nordiske sprog- og kulturfællesskab.

## Form

Som udgangspunkt arbejdes der uafhængigt på 7 hold. Eleverne har dansk på deres liniehold, opdelt efter niveau. Fælles for alle danskholdene er at der i løbet af året arbejdes med samme overordnede emner. I enkelte forløb opbrydes holdstrukturen og der arbejdes med et fælles emne fx Sexdage og Spil Dansk dag.

## Indhold/metode:

### Det talte sprog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge talesproget sikkert og varieret i samtale, samarbejde og diskussion
- udtrykke sig med personlig sikkerhed og selvstændighed
- fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten
- udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og veldisponeret form
- bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation
- lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling i samtale og dialog

### **Det skrevne sprog – læse**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning

- benytte varierende læsemåder afpasset efter formålet - oversigtslæse, punktlæse og nærlæse
- fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, referat, resumé og notater
- læse op

### **Det skrevne sprog – skrive**

- Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet
- skrive til en defineret modtager som fx offentlige myndigheder og private virksomheder
- skrive sammenhængende, sikkert og varieret om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form, der passer til situationen
- skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende
- indsamle stof, skabe sig overblik og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen
- styre skriveprocessen selvstændigt fra idé til færdig tekst
- forholde sig til formel sproglig korrekthed og variation i egne og andres tekster
- bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel og bruge stavekontrol og autokorrektur på computer
- bruge nyt afsnit, sætte tegn og markere replikker i egne tekster med sikkerhed
- layoute og bruge billeder i egne tekster, så det fremmer tekstens kommunikation
- skrive en læselig, personlig, rytmisk håndskrift med passende hastighed eller skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik
- give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster
- bruge færdigheder og erfaringer fra responsarbejdet bevidst ved individuelt arbejde
- bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog og hurtigskrivning og i forbindelse med notatteknik

### **Sprog, litteratur og kommunikation**

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- bruge og gøre rede for sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, manipulation, formidling af viden samt sprogets poetiske funktion
- gøre rede for samspillet mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation
- forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster
- vise indsigt i og gøre rede for betydningen af sproglige virkemidler og bruge dem bevidst
- vise indsigt i forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget
- anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i
- kende til det danske sprogs udvikling og mangfoldighed
- vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer fra forskellige tider
- deltage aktivt i valg af stof, herunder nyere og ældre litteratur, som har betydning for deres egen personlige udvikling
- fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk fordybelse
- vise indsigt i forskellige genrer og deres blandingsformer inden for fiktion og ikke-fiktion
- gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre
- forholde sig til tekster og andre udtryksformer, herunder samspillet mellem litteraturen og andre kulturudtryk, og til litteraturens og forskellige mediers stilling i samfundet og betydningen for den enkelte og for fællesskabet
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form
- søge informationer på forskellige måder og i forskellige medier samt vælge den informationskilde, der er mest hensigtsmæssig.

#### **Mål:**

Da faget er prøveforberedende og står mål med folkeskolens prøveforberedende undervisning, henvises der

til <http://www.faellesmaal.uvm.dk> for fagets slutmål.